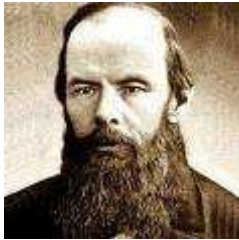

Fjodor Mihajlovič Dostojevski

Fjodor Mihajlovič Dostojevski, jedan od najvećih ruskih i svetskih književnika, rođen je 11. novembra 1821. godine u Moskvi, kao drugo od sedmero dece Mihaila i Marije Dostojevski, potomaka beloruskih imigranata. Ubrzo pošto mu je majka umrla od tuberkuloze, njega i brata Mihaila šalju u Vojnu akademiju u Sankt Peterburgu. Godine 1839. umire mu i otac, penzionisani vojni hirurg i nasilni alkoholičar, koji je služio kao doktor u bolnici za siromašne „Marinski“ u Moskvi.

Fjodoru nije previše dobro išlo u Vojnoj akademiji, jer je bio loš iz matematike koju je prezirao, pa se umesto toga posvetio književnosti. Tada je visoko cenio Onore de Balzaka, pa je čak preveo jedno od njegovih najvećih dela, „Evgeniju Grande“. Uskoro je i sam počeo da piše i 1846. godine izdaje svoj prvi roman u formi epistolarne proze, „Bedni ljudi“, koji je dobio odlične kritike.

Tri godine kasnije 1849. Dostojevski je uhapšen i zatvoren pod optužbom da je učestvovao u revolucionarnim aktivnostima protiv Cara Nikolaja I. Odmah je i osuđen na smrt zbog delanja protiv vlasti u sklopu intelektualnog kruga, tzv. Kruga Petraševskog. I posle lažnog streljanja gdu su mu vezane oči i kada je ostavljen na hladnom vremenu da čeka na hitac odreda, pomilovan je i upućen na prisilni rad u Sibiru. Tamo mu se povećao broj epileptičnih napada za koje je bio genetski predisponiran, pa ga godine 1854. puštaju iz zatvora da bi služio u Sibirskom regimentu. Narednih pet godina proveo je kao poručnik u sedmom bataljonu, koji je bio stacioniran u tvrđavi u Semipalatinsku, u današnjem Kazahstanu.

Ovaj period predstavljao je prekretnicu u njegovom životu. Napustio je ranije političke stavove, vratio se tradicionalnim ruskim vrednostima, postao ubeđeni

hrišćanin i veliki protivnik filozofije nihilizma. A u to vreme je upoznao i Marju Dmitrijevnu Isajevu, udovicu prijatelja iz Sibira, kojom se potom i oženio.

Godine 1860. vratio se u Sankt Peterburg i započeo nekoliko književnih časopisa sa bratom Mihailom, koji su svi bili neuspešni. Tu mu 1864. umire supruga, a ubrzo za njom i brat, i on tone u depresiju. Kockao se, zaduživao, sve češće gubio, bio u lošoj materijalnoj situaciji i primoran da brine i o udovici i deci svog pokojnog brata.

Zbog silnih dugova počeo je da piše u rekordno kratkim rokovima. Hitajući da knjige što pre i objavi, naplati i iz honorara isplati dugove. Tako je napisao „Zločin i kaznu“, a posle nje i „Kockara“, da bi zadovoljio ugovor sa svojim izdavačem.

Kasnije odlazi u zapadnu Evropu. Tamo je pokušao da obnovi ljubavnu vezu sa mladom studentkinjom Apolinarijom Suslovom, ali ga ona odbija. Još jednom mu je slomljeno srce, ali uskoro upoznaje Anu Grigorjevnu, dvadesetogodišnju devojkicu koja je radila kao stenografkinja, i ženi je već 1867. godine. Sledi izuzetno plodan period njegovog stvaralaštva tokom kog piše svoja najveća dela.

Od 1873. do 1881. izdaje i časopis, ovaj put uspešan, mesečnik sa kratkim pričama, karikaturama i člancima o aktuelnim dešavanjima — „Piščev dnevnik“.

Pred kraj života živi u gradu Staraja Rusa u Novgorodskoj oblasti, nedaleko od Sankt Peterburga, gde i umire 9. februara 1881. godine od problema sa plućima koji su bili izazvani njegovim epileptičnim napadima. Sahranjen je na groblju pri manastiru Aleksandar Nevski, u Sankt Peterburgu, u Rusiji. Procenjuje se da je 40.000 ljudi prisustvovalo ovoj sahrani.

Na njegovom nadgrobnom spomeniku piše: „Zaista, zaista vam kažem, ako zrno pšenično, padnuvši na zemlju, ne umre, onda jedno ostane; ako li umre, mnogo roda rodi.“ (Jevanđelje po Jovanu XII,24), što je i epigraf njegovog poslednjeg romana, „Braća Karamazovi“.

Divna Milošević

[Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported](#)

You are free:

- to Share - to copy, distribute and transmit the work
- to Remix - to adapt the work

Under the following conditions:

- Attribution. You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- Noncommercial. You may not use this work for commercial purposes.
- Share Alike. If you alter, transform, or build upon this work, you may distribute the resulting work only under the same or similar license to this one.
  - For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. The best way to do this is with a link to this web page.
  - Any of the above conditions can be waived if you get permission from the copyright holder.
  - Nothing in this license impairs or restricts the author's moral rights.